

Nachtvlinders monitoren: doe mee!

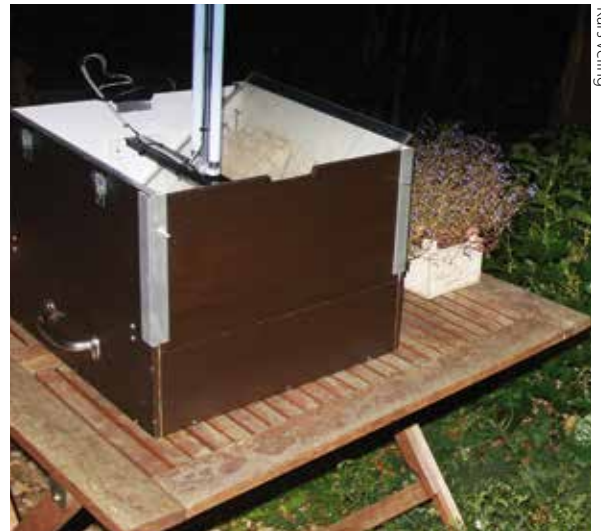
Tekst: Ties Huigens
De Vlinderstichting
& Annette van Berkel
De Vlinderstichting

Nachtvlinders kijken is erg leuk, want het zijn bijzonder mooie, boeiende dieren. Nog leuker is om dat geregeld in je eigen omgeving te doen. En het is helemaal prettig als je daar niet de halve nacht voor op hoeft te blijven. Als het dan ook waardevolle gegevens oplevert, geeft dat een extra goed gevoel. Het nuttige en aangename verenigen, dat kan in het Landelijk Meetnet Nachtvlinders.

In het Landelijk Meetnet Nachtvlinders worden macronachtvlinders in Nederland gevangen en geteld met behulp van een val met vaste maten en een lamp. Dit systematisch tellen van nachtvlinders gebeurt om langdurig aantalsontwikkelingen te kunnen volgen. Voor dit meetnet is een nieuwe invoersite ontwikkeld en in gebruik genomen: <http://nachtvlinders.meetnet-portaal.nl>. Het Landelijk Meetnet Nachtvlinders is een monitoringproject van De Vlinderstichting in samenwerking met de Werkgroep Vlinderfaunistiek (WVF) van EIS-Nederland.

Hoe het begon

Sinds de uitgave van de *Veldgids Nachtvlinders* in 2006 door Tirion Natuur is de belangstelling voor macronachtvlinders flink toegenomen. Momenteel wordt druk gewerkt aan een herziening van deze inmiddels uitverkochte gids. Door de toegenomen belangstelling leek de tijd rijp om met een landelijk meetnet voor

Skinerval.

deze vlindergroep te beginnen. In Limburg en Zeeland is men al enthousiast bezig met dit type herhaalde tellingen op een locatie en worden goede resultaten behaald. Ook elders in het land wordt al door individuele vlinderaars op deze manier geteld, soms al vele jaren. In het meetnet bieden wij de mogelijkheid om al deze waarnemingen samen te brengen.

Aanschaf val en uitzetten van het telpunt

De tellingen worden verricht met een vlinderval met vaste maten en een lamp. U kunt zo'n val zelf maken, maar ze zijn ook te koop. Zoek een geschikte plek voor

Het verschil tussen monitoring en verspreidingsonderzoek

De termen verspreidingsonderzoek en monitoring worden door elkaar gebruikt en door sommigen gezien als hetzelfde. Toch is er een essentieel verschil. In het **verspreidingsonderzoek** willen we weten welke soort waar zit. Losse waarnemingen doen en waarnemingen verzamelen met een laken en lamp zijn hier bijvoorbeeld uitstekende methoden voor. De zo verzamelde gegevens worden gebruikt om verspreidingskaarten te maken die zijn te vinden op www.vlindernet.nl. Om uit deze gegevens voor- en achteruitgang in aantallen van soorten te berekenen is echter erg lastig. Bij **monitoring** gaat het speciaal om het bepalen van voor- en achteruitgang in aantallen van soorten. Om dit goed te kunnen doen, moet er op een gestandaardiseerde manier worden geteld. Daar is het vangen van nachtvlinders met een val erg geschikt voor. Deze gegevens zijn ook bruikbaar voor verspreidingsonderzoek dus je vangt twee vliegen in één klap.

In het nachtvlindermeetnet gaat het om monitoring. Hiermee hopen we over enkele jaren een betrouwbare trend in de aantalsontwikkelingen van nachtvlinders te kunnen berekenen.

Witte tijger (*Spilosoma lubricipeda*).

het telpunt, eventueel na overleg met Ties Huigens van De Vlinderstichting. Het meest praktisch is een telpunt dicht bij huis, bijvoorbeeld in uw eigen tuin, maar noodzakelijk is dat niet. Houd er wel rekening mee dat de val de hele nacht aan staat. Er moet dus stroom aanwezig zijn en de val moet onbeheerd achter kunnen blijven. Telpunten in natuurgebieden vragen meer reistijd, het organiseren van stroom en het beschermen van de val tegen grote dieren en/of ongewenste activiteiten van derden.

Het leukste: telling

De tellingen mogen gedurende het hele jaar uitgevoerd worden. De voorkeur gaat uit naar twee tellingen per maand tussen april en november, en in mei en juni drie tellingen. Er moet in ieder geval één telling per maand in de periode april t/m oktober worden uitgevoerd.

Het is echter ook mogelijk om zes maal in een maand te tellen op een plek in Nederland waar u maar één maal per jaar een maand (of langer) verblijft maar wel jaarlijks terugkomt (bijvoorbeeld een vakantielocatie). De val dient aan te staan tussen zonsondergang en zonsopgang in een nacht met min of meer droog weer, weinig wind en een minimale begintemperatuur van 8 °C.

Als u mee wilt doen

Iedereen kan meedoen. De enige voorwaarden zijn

Kars Veling

Een val kan worden geleegd onder een klamboe om te voorkomen dat vlinders wegvliegen (foto Kars Veling).

een redelijke kennis van de macronachtvlinders in uw omgeving en minimaal zes maal per jaar enkele uren tijd. Aanmelden kan via meetnet@vlinderstichting.nl. De tellingen voor het Landelijke Meetnet Nachtvinders kunt u op eenvoudige wijze invoeren op de website <http://nachtvlinders.meetnetportaal.nl>. Daar kunt u ook de veldhandleiding met criteria en instructies downloaden.

Wij wensen u veel mooie momenten van natuurbeleving toe met het meetnet en hopen dat het net zo'n succes wordt als de meetnetten van dagvlinders en libellen!

Peter Peters

Grote beer (Arctia caja).